

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС

Дисципліна «Філософія»

1,2 семестр 2019/2020 навчальний рік

Викладач:	<i>Кваша Олександр Павлович, кандидат політичних наук, доцент кафедри «Філософії та СПН» philosof@dgma.donetsk.ua</i>
Кредити та кількість годин:	<i>4,5 ЕКТС години: денна форма навчання: лекції – 26 годин, практичні роботи (семинарські) – 14 годин; заочна форма навчання: лекції – 4 години.</i>
Статус дисципліни:	<i>обов'язкова</i>
Мова навчання:	<i>українська</i>
Форма навчання:	<i>очна (денна)/заочна</i>

Донбаська державна машинобудівна академія

ПОГОДЖЕНО

Декан ФЕМ
проф. Мироненко Є. В.

« ____ » _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри «Філософії та СПН»
Завідувач кафедри _____

Протокол № « ____ » _____ 2020 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Філософія являє собою систему знань про наш світ взагалі, розкриває найголовніші закони, які панують у природі, суспільстві та в мисленні людини. Філософія формує наш світогляд, малює цільну картину всесвіту, спираючись на дослідження інших наук, а саме, таких як фізика, біологія, математика, астрономія, соціологія, політологія та ін. Взаємовідносини філософії з іншими науками дуже глибокі та плідні. Найважливіші наукові принципи – доказовість, систематичність, перевіряємість фактів та гіпотез – перш за все були сформульовані в філософії, завдяки чому саму філософію вважають наукою наук. Вона дає наукам методологію пошуку.

Зміна парадигми усього пострадянського гуманітарного знання, відмовлення від класового підходу до суспільних явищ вимагає нового підходу і до читання курсу філософії у вузі. Канонізація марксистської філософії відіграла поганий жарт, насамперед із самою філософією, позбавивши її можливості нормально розвиватися.

Гуманізація освіти, необхідність прилучення студентів до історії світової і вітчизняної культури настійно вимагають викладання вузівського курсу філософії в історико-філософському плані. Адже філософія по праву є квінтесенцією, каркасом культури. При цьому важливо зробити акцент на світоглядному значенні філософського знання, на його смисложиттєвому змісті. Саме в цьому своєму значенні філософія впливає на свідомість самих широких мас, якщо навіть останні і не усвідомлюють цього впливу. Це ні в якому разі не принижує значення філософії як методології пізнання. Навпаки, в цьому аспекті філософія становить особливий інтерес для фахівців і людей, що вирішили присвятити себе науковій діяльності.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є здобуття студентами знань щодо розвитку світової філософської думки; оволодіння філософською методологією наукового пошуку, значне розширення особистого світогляду, вдосконалення культури мови та поведінки майбутньої технічної інтелігенції, а також відпрацьовування вміння використовувати здобуті знання у повсякденному житті, у роботі, у випадках проблемних ситуацій, у громадській та політичній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни «Філософія»: філософія є творчість, пов'язана із зрозумінням людського життя та з забезпеченням його майбутнього. Філософія спрямована проти краху, кризи, занепаду цивілізації, культури та духовності. Чим більше в нашому житті новацій, творчості, інформації, тим більш філософія необхідна людству.

III. Результати навчання

За результатами навчання слухачі знатимуть:

- сутність і специфіку сучасного філософського знання (особливо його історичні підвалини, найважливіші ідеї та їх вплив на людину та суспільство)
- сутність поняття методології взагалі і філософської методології пізнання
- зможуть орієнтуватися в межах різних духовних (філософських) напрямків;
- зможуть на високому рівні вивчати та аналізувати філософські першоджерела.

Вміти:

- використовувати здобуті знання та принципи евристичної діяльності в науковій практиці.
- повільно орієнтуватися в сучасній філософській літературі та і вдало оцінювати її культурно-світоглядне значення.
- давати адекватну оцінку будь-яким соціальним подіям та розуміти їх світоглядний сенс.
- вирішувати особисті проблеми завдяки мудрості минулих поколінь.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Класична філософія						
1.	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві		2	2		6
2.	Давньогрецька філософія		2/1	2		6
3.	Філософія Середньовіччя та Відродження.		2/1	1		8
4.	Філософія Нового часу		2	1		6
5.	Німецька класична філософія		2	1		6
6.	Філософська думка в Україні		2	1		7
Змістовий модуль 2 Некласична філософія						
7.	Філософія марксизму		2	1		6
8.	Філософія життя		2	1		6
9.	Філософія психоаналізу		2	1		6
10.	Філософія екзистенціалізму		2/1	1		6
11.	Російська релігійна філософія XIX - XX ст..					10
12.	Релігійна філософія в XX столітті		2			10
13.	Проблеми пізнання у філософії XX століття		2/1	1		6
14.	Філософія постмодерна		2	1		6
Усього годин		135	26	14		95

V Теми семінарських занять

№ з/п	Тема заняття
1.	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.
2.	Давньогрецька філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження.
3.	Філософія Нового часу. Німецька класична філософія
4.	Німецька класична філософія. Філософська думка в Україні. Модульний контроль №1
5.	Філософія марксизму. Філософія життя.
6.	Філософія психоаналізу. Філософія екзистенціалізму
7.	Проблеми пізнання у філософії XX століття. Філософія постмодерна. Модульний контроль №2

VI. Порядок оцінювання результатів навчання

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	35	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.

2	Тестове семінарське завдання №1	5	Семінарська контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-6 семінарських заняттях з курсу філософії, що дозволяє студентам зорієнтуватися – що таке філософія, коло її проблем та її роль в житті суспільства, початок філософського мислення, класична та некласична філософія .
3	Тестове семінарське завдання №2	5	Семінарська контрольна робота №2 відбувається в формі тестування включає питання з другого модулю курсу філософії, та охоплює теми, що були розглянуті на семінарських заняттях 7-14 даного розділу.
4	Написання реферату	5	Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.
5	Модульна контрольна робота №1	25	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
6	Модульна контрольна робота №2	25	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем другого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

VII Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен	60	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю

		курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього	100	-

VIII Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
Когнітивні: - студент здатний продемонструвати знання і розуміння особливостей філософського мислення та його історичну природу; - студент здатний продемонструвати знання і розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі; - студент здатний продемонструвати знання і розуміння найважливіших філософськими понять і категорій.	75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей філософського мислення та його історичну природу, припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі, припускається несуттєвих помилок при визначенні найважливіших філософських понять і категорій.
	60-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей філософського мислення та його історичну природу, припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі, припускається суттєвих помилок при визначенні найважливіших філософських понять і категорій.
	менше 60% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно змісту знання і розуміння особливостей філософського мислення та його історичної природи, не може самостійно визначити і пояснити розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі, дає невірне визначення найважливіших філософськими понять і категорій.
Афективні: - студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; - студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики	75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.

ІХ ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	- фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; - оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	- письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання; - оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	- стандартизовані тести; - питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		питання до екзамену

Х. Методичне забезпечення.

1. История и современное положение православной церкви в Украине. - В.В. Дементьева, Краматорск : ДГМА, 2006. – 48 с.
2. Лузан, А. А. Философия : учебное пособие по подготовке к семинарским занятиям (для студентов всех специальностей и всех форм обучения) / А. А. Лузан, А. В. Бородай. – Краматорск : ДГМА, 2012. – 96 с.
3. Лузан, А. О. Вступ до філософії : навч. посіб. / А. О. Лузан. – Краматорськ : ДДМА, 2012. – 136 с.
4. Лузан А.А. Введение в философию: учебно-методический комплекс. / А. А. Лузан, В. В. Дементьева, А. В. Бородай. – Краматорск: ДГМА, 2014. – 310 с.
5. Розвиток філософської думки в Україні. - В.В. Дубінін, Краматорськ : ДГМА, 2006.- 208 с.

ХІ Основна література

1. Введение в философию. - М., 2002.
2. Мир философии: Книга для чтения. В 2-х ч. - М.,1990.
3. Философия: Учебное пособие для вузов. - К.,1994.
4. Философский словарь.- М.,1991.
5. История философии: Учебник для вузов. – Ростов - н/Д: Феникс, 2001.
6. Невлева И.М. Философия: Учеб. пособие. – М.: изд. РДЛ, 2002.
7. Скирбекк Г. Гилье История философии: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений /Пер. с англ. В.И. Кузнецова – изд. центр ВЛАДОС,2001.
8. Андрищенко В., Міхальченко М. Соціальна філософія. – К. – 1999.

ХІІ Додаткова література

Каган М.С. Философия как мировоззрение // Вопросы философии.-1997.-№9.-С.36-46.

1. Перминов В.Я. Философия как метод // Вестник МГУ.-1997.-№5.-С.3-25
2. Иорданский В.В. О едином ядре древних цивилизаций //Вопросы философии.-2001.-№12.-С.11-19
3. Балкина В.И. Космологическое учение Гераклита Эфесского //Вестник МГУ.-1998.- №4 - С.42-55
4. Шуков В.А. Апология свободомыслия Сократа // Вопросы философии.- 2001.-№12 - С.140-152
6. Чанышев А.А. «Град земной» в эсхатологической перспективе // Вопросы философии.- 1999.-№1.-С.124-136

7. Нестик Т.А. Тема внутреннего слова у Августина: мышление и время //Вопросы философии.-1998- №10 - с.112-126
8. Розеншток-Хюсси О. Прощание с Декартом //Вопросы философии 1997.№12- с.139-151
9. Грюнбаум Р. Новая критика теологических интерпретаций физической космологии (Лейбниц и др.) //Вопросы философии 2002.- №4 - с.67-88
10. Чернов Г.А., И. Кант. Критика чистого разума //Вопросы философии.-2000.- №2 - с.184-189
11. Тиме Г. Пессимизм духу и оптимизм абсолюта (Гегель) //Вопросы философии.-2000. - №7 - с.91-104
12. Философия: Учебник /Под ред. проф. В.Н. Лавриненко. - М.: Юрист, 2002.- с.127-135
13. Ойзерман Т.И. Материалистическое понимание истории: плюсы и минусы // Вопросы философии -2001.- №2.- с.3-33
14. Громов М.А. Кардиогносия П. Юркевича и традиции отечественной философии // философская и социологическая мысль.-1996.-№3 - с.16-29,-№4.- с.21-32
15. Пич Р. Критическое рассмотрение Юркевичем философии Канта // Вопросы философии. -2002.-№7 - с. 107-115
16. Геворкян А.Р. Ницше и метафизический пессимизм //Вопросы философии.-2001.-№8.- с.157-166
17. Субири Х. Пять лекций о философии// Вопросы философии.-2002.- №5.- с.156-178
18. Грюнбоиз М. Сто лет психоанализа: итоги и перспектива // Вопросы философии.- 1997. №7.- с.85-99
19. Лекторский В.А. О некоторых философских уроках З.Фрейда // Вопросы философии.- 2000.-№10.- с.4-9
20. Дворкин Ю.А. «Ты и оно»// Вопросы философии.- 2002. - №4. - с.141-158
21. Мильдон К. Еще раз об экзистенциальной философии //Вопросы философии.-2002. - №3. - с.32-42
22. Пианк М. Позитивизм и реальный внешний мир // Вопросы философии.-1998.-№3.- с.120-133
23. Качоха Р.П. Поппер: альтернатива обществу будущего //Вопросы философии.-2002.- №6.- с.48-59
24. Баженов Л.Б. Размышления при чтении Поппера //Вопросы философии.-2002.- 4.-с.159-170.

XIII. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. www.dgma.donetsk.ua
2. www.ru.wikipedia.org

XIV. Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу честі¹.

Окреслимо його основні складові:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

¹ Кодекс честі Донбаської державної машинобудівної академії / <http://www.dgma.donetsk.ua/kodeks-chesti.html>